

temperate, subtropical and tropical regions of Africa, Asia and Europe. The leaves are alternate, palmately lobed; the flowers are from 0.5-5 cm diameter, with five pink or white petals. Very easily grown, short-lived perennials often grown as ornamental plants. Cultivation is by sowing the seeds directly outdoors in early spring. The seed is easy to collect, and they will often spread themselves by seed [2].

Cichorium intybus L. is a bushy perennial herb with blue, lavender, or occasionally white flowers. It grows as a wild plant on roadsides in its native Europe, and in North America and Australia, where it has become naturalized. The cultivated forms are grown for their leaves (*var. foliosum*), or for the roots (*var. sativum*), which are baked, ground, and used as a coffee substitute and additive [2]. To create tall plant groups which can be used to decorate monotony landscapes as well as hiding ditches, beams and pits, *Solidago canadensis* L. can be used.

Solidago canadensis L. is an herbaceous perennial plant of the family Asteraceae native to the United States. It is often grown as a wildflower. The plant is erect, often forming colonies. Flowers are small yellow heads held above the foliage on a branching inflorescence [2].

Thus, this article gives recommendations as to reducing costs of planting stock and solving flower decoration problems in the system of urban greenery plantations, also proposed here is the candidate assortment as well as described here are lovely lowering species from the genus *Potentilla*, *Coronilla*, *Viola*, *Lysimachia*, *Centaurea*, *Papaver*, *Malva*, *Cichorium*, *Solidago*, which can be used for greenery purposes without considerable cost involved and which are notable for their decorative value no less than cultivars.

Література

1. **Определитель высших растений** Украины / Доброчаева Д.Н., Котов М.Н., Прокудин Ю.Н. и др. – К. : Вид-во "Наук. думка", 1987. – 548 с.
2. [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.en.wikipedia.org>
3. [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.wildflowers.it>

УДК 332.33:477.83

Асист. Н.Л. Ровдич – Сумський НАУ

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЛЯМИ ЛІСОВОГО ФОНДУ СТАРОСАМБІРСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Розглянуто питання удосконалення методики визначення нормативної грошової оцінки земель комерційного призначення, які допомагають визначати вартість цих земель точніше і якісніше. Методику можна використовувати для обчислення нормативної грошової оцінки земель і об'єктів комерційного призначення, в оподаткуванні цих земель, при визначенні їх вартості.

Ключові слова: лісовий фонд, оптимальна лісистість, заліснення територій.

Assist. N.L. Povdych – Sumy national agrarian university

Perfection of management of forest fund of Starosambir district of Lviv area earths

Control system by the landed resources is the dynamic system, as for the effective functioning takes into account permanent changes, which take place in landownerships, land-tenures, new tendencies in development of the landed relations and direction of public

policy. In this connection the special actuality is acquired by perfection of control system by the landed resources, by perfection of the use of earths.

Keywords: forest fund, optimum wooded, afforested territory.

Система управління земельними ресурсами є динамічною системою, оскільки для свого ефективного функціонування враховує постійні зміни, що відбуваються в землеволодіннях, землекористуваннях, нові тенденції в розвитку земельних відносин та напрямок державної політики. Тому особливої актуальності набуває вдосконалення системи управління земельними ресурсами, шляхом удосконалення використання земель. Особливої актуальності в сучасних умовах набуває аспект еколого-економічного управління земельними ресурсами. Значну увагу при цьому приділяють оптимізації земель лісового фонду.

Постановка проблеми. Сучасне еколого-економічне управління земельними ресурсами передбачає взаємне узгодження екологічних, економічних і соціальних чинників розвитку. Суть полягає в тому, що боротьба за екологічність виробництва, збереження довкілля не повинна перешкоджати економічному та соціальному розвитку.

Успішне розв'язання проблеми ефективного використання земельних ресурсів і забезпечення стійкості агроландшафтів значною мірою залежать від стану лісових екосистем, підвищення їхньої біопродуктивності й стійкості, виконання ними ресурсних, захисних, середовищевірних, кліматорегулювальних та інших соціально-екологічних функцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у розвиток системи управління земельними ресурсами лісового фонду зробили: В.В. Горлачук, В.Г. В'юн, В.Ю. Пересоляк, А.Я. Сохнич, Б. Данилишин, Д. Добряк, В. Другак, Л. Новаковський, М.Г. Ступень, А. Третяк та ін.

Постановка завдання. З метою прийняття ефективних управлінських рішень у сфері лісокористування потрібно визначити оптимальну лісистість для конкретних територій. Після отримання такої інформації потрібно провести науково-обґрунтовані заходи, спрямовані на оптимізацію лісистості агроландшафту. До цих заходів належать:

- залуження ділянок із крутизною схилу більше 3-5° із сильно змитими ґрунтами;
- заліснення ділянок, розташованих на схилах крутизною більше 5-7° із слабо та сильно змитими ґрунтами.

Виклад основного матеріалу. Ліс – це сукупність землі, рослинності, у якій домінують дерева та чагарники, тварини, мікроорганізми та інші природні компоненти, що в своєму розвитку біологічно взаємопов'язані, впливають один на одного і на навколишнє середовище.

Ліси – наймогутніший і найдієвіший чинник боротьби з ерозією ґрунтів, стабілізатор екологічної рівноваги агроландшафтів у цілому. Лісові насадження особливо позитивно впливають на формування мікроклімату, баланс тепла, вологи, протидіють обміліттю, забрудненню і замулюванню водоймищ, забезпечують підвищення врожайності сільськогосподарських культур тощо. Наприклад, на полях, де діє система полезахисних смуг, порівняно з полями, на яких вона відсутня, швидкість вітру зменшується на 40-50 %, випаровування зменшується на 10-20 %, вологість повітря підвищується на 5-10 %, зменшення промерзання ґрунту сприяє проникненню води в нього, дов-

ше затримується сніг тощо. У районах із значною розораністю території лісові насадження, лісосмуги насамперед повинні сприяти попередженню негативних антропогенних процесів – ерозії, дефляції, забрудненню води, повітря.

Оптимальною лісистістю агроландшафту вважають таку лісову площу, розташування якої на водозборі найповніше виконує водоохоронну і захисну функції, сприяє поліпшенню води у водоймах, підвищує продуктивність агроценозів, передбачає прив'язаність її до елементів рельєфу і гідрографічної сітки. Оптимальною лісистістю, на думку багатьох дослідників, є 30 %, зокрема, для Лісостепу – 15-20 %, а для Карпат – 50 %.

Відповідно до Земельного кодексу України, до земель лісового фонду належать землі, вкриті лісовою рослинністю, а також не вкриті лісовою рослинністю, нелісові землі, які надані та застосовують для потреб лісового господарства. Земельні ділянки лісового фонду, за рішенням органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування, надають у постійне користування спеціалізованим державним або комунальним лісогосподарським підприємствам, а на умовах підприємства іншим підприємствам, установам та організаціям, у яких створено спеціалізовані лісогосподарські підрозділи для ведення лісового господарства, спеціального використання лісових ресурсів і для потреб мисливського господарства, культурно-оздоровчих, рекреаційних, спортивних, туристичних цілей, виконання науково-дослідних робіт.

У таблиці подано склад земель лісогосподарських підприємств Старосамбірського району.

**Табл. Структура земель лісогосподарських підприємств
Старосамбірського району**

Структура земель	Площа, га	% до загальної площі лісогосподарських підприємств	% до загальної площі земель району
Ліси й інші лісовкриті площі,	52844,2	100	42,4
зокрема:			
• лісові землі, всього	50237,2	95,1	40,3
• з них: вкриті лісовою, деревною і чагарниковою рослинністю	48125,4	91,1	38,6
• не вкриті лісовою рослинністю	1822,5	3,4	1,5
• інші лісові землі	289,3	0,5	0,2
• чагарники	2607,0	4,9	2,1

З таблиці видно, що найвагомішу частку земель лісогосподарських підприємств займають землі, вкриті лісовою, деревною і чагарниковою рослинністю – 91,1 %. Не вкриті лісовою рослинністю землі займають 3,4 %, до них належать рідколісся, згарища, зруби, галявини, пустирі.

Лісистість території у Старосамбірському районі становить 38,6 %, за оптимальної лісистості для Карпат – 50 %, сільськогосподарська освоєність – 46,68 %, розораність – 66,18 %. Тобто, доцільно на перспективу передбачити збільшення лісових земель за рахунок земель, що розорюються, з малопродуктивними, змитими ґрунтами, розташованими на схилах з крутизною більше 5°. За останні 5 років не змінилась площа земель лісогосподарських підприємств, натомість у структурі цих земель простежується тенденція до збільшення площі не вкритих лісовою рослинністю земель (рис.).

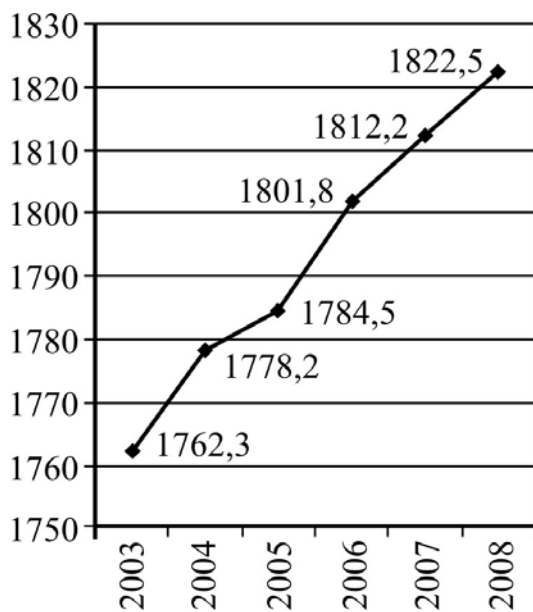

Рис. Динаміка площ земель не вкритих лісовою рослинністю

Як зазначено вище, до не вкритих лісовою рослинністю земель входять зруби. Тобто, за останні 5 років збільшується кількість вирубаних, без закладки нових, лісових насаджень. З огляду на це, варто посилити державний контроль за використанням і охороною лісових земель, адже подальше споживацьке ставлення до лісу в майбутньому може призвести до серйозних екологічних проблем (повеней, селів, інтенсивність яких за останні роки вже значно зросла).

Висновки. У сучасних умовах посилення екологічної кризи, яка супроводжується погіршенням, передусім, природного стану земельних ресурсів, організація

їхнього використання повинна здійснюватись на ландшафтній основі, яка спрямована на оптимізацію природного середовища, шляхом збалансованого використання та охорони всіх природних ресурсів і забезпечення потреб виробничої діяльності галузей народного господарства. Власне, органи управління земельними ресурсами повинні спрямовувати свої зусилля на пошуки альтернативної інфраструктури агроландшафтів, якою є лісові насадження, полезахисні, стокорегулювальні лісосмуги та "зелене покриття".

Отже, пропонуємо: довести лісистість Старосамбірського району до оптимальної шляхом заліснення ріллі, розташованої на крутих змитих землях; посилити контроль за використанням і охороною земель лісового фонду, особливо такої категорії, як не вкритих лісовою рослинністю земель.

Здійснення цих заходів сприятиме нормалізації екологічної ситуації в районі, запобігатиме виникненню природних лих, які тягнуть за собою негативні економічні та соціальні наслідки.

Література

1. Горлачук В.В. Наукові основи управління земельними ресурсами : лекція / В.В. Горлачук, В.Г. В'юн, А.Я. Сохнич. – Львів : НВФ "Українські технології". – 2003. – 76 с.
2. Горлачук В.В. Управління земельним ресурсами: розвиток екологічної структури землекористування : лекція / В.В. Горлачук, В.Г. В'юн, А.Я. Сохнич. – Львів : НВФ "Українські технології". – 2003. – 28 с.
3. Земельний кодекс України: правова основа Управління земельними ресурсами / за ред. В.В. Горлачука. – Львів : НВФ "Українські технології". – 2005. – 176 с.
4. Значення лісів. [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.nauu.kiev.ua>.
5. Микула О.Я. Кадастр природних ресурсів : навч. посіб. [для студ. ВНЗ] / О.Я. Микула, М.Г. Ступень, В.Ю. Пересоляк. – Львів : Вид-во "Новий Світ – 2000", 2006. – 192 с.